

Burgemeestersopleiding

Deontologie en integriteit

Marian Verbeek - VVSG

Thomas Van Langenhove - ABB

Terugblik Sessie 1

- Het volgen van de regels, codes, afspraken, richtlijnen valt onder de noemer **deontologie**.
- **Integriteit** gaat ruimer dan de regels.
Het gaat over gedrag, over het goede doen, over onkreukbaarheid, het morele kompas. Eerlijkheid, en consequent handelen naar eigen waarden en normen, ook als niemand kijkt

Regelgeving:

Vooraf verbod op sluiten van overeenkomsten, en verbod op deelname en beraadslaging en stemming kwam aan bod.

Cases:

Uitnodigingen. Gaan we of niet, maar vooral: wat beslissen we samen, en welke zijn de vragen die we ons stellen:

wat is de waarde, hoe wordt het aangeboden, aan wie, wil ik met dit verhaal in de krant komen, ...

Terugblik Sessie 1

- Wat zijn de regels? DLB, SWB, Wet overheidsopdrachten, ...
- Belang van preventie, goede afspraken, deontologische code, maatwerk binnen jouw bestuur.
- Aandachtspunten: wie neemt welke rol op, wat zijn de procedures, wees alert op valkuilen, breng risico's proactief in kaart: belangen, nevenactiviteiten, ...
- Zorg voor goede cultuur.

Sessie 4

- Wat ga je gebruiken om integer te handelen?
 - Je buikgevoel (kan verschillen!)
 - De wetten en regels (maar niet alles is geregeld, en niet alles is moreel juist)
 - Je eigen opvoeding, normen en waarden (kan verschillen – en uw kompas evolueert)
 - Je ervaring, de normen en waarden van de maatschappij (of uw idee daarover – en is veranderlijk)

Sessie 4

- Wat ga je gebruiken om integer te handelen?
 - De deontologische code
 - Gedeelde organisatiegrens, gedeelde ondergrens
 - Hulpmiddel – houvast – bescherming
 - Onderdelen: o.m. belangenvermenging (en schijn van), omgangsvormen/respect, beïnvloeding en corruptie, correct omgaan met informatie, gebruik van middelen van de organisatie, gedrag (ook privé)

Sessie 4

- Cases vanuit de groep?
- Zijn er dilemma's, zaken om voor te leggen, integriteitsvraagstukken?
- Zaken waar jullie op vandaag mee worstelen, die voorliggen?
- Of beslissingen uit het verleden die toch nog een beetje wringen?

Sessie 4

- Deontologie en Integriteit : meer dan het vermijden van beïnvloeding en belangenvermenging.
- Om die reden : nieuwe cases die diverse aspecten belichten
- Cases aanvatten vanuit de idee van moreel beraad
- Op een gestructureerde manier in 7 stappen naar een juist moreel oordeel

Procedure: in zeven stappen naar een moreel juist oordeel

1. Wat is de beslissing of keuze die ik moet maken?

2. Wie zijn de betrokkenen

3. Wie beslist in de casus, wie heeft het laatste woord?

4. Welke informatie heb ik nodig om de beslissing op een verantwoorde wijze te nemen?

5. Wat zijn de argumenten voor de mogelijke alternatieven?

6. Wat is mijn conclusie?

+ Wat kan worden gedaan om de schade van de keuze, van de genomen beslissing te beperken?

7. Wat is mijn gevoel bij de genomen beslissing?

Procedure: in zeven stappen naar een moreel juist oordeel

1. Wat is de beslissing of keuze die ik moet maken?

Wat is de keuze die we moeten maken?

Waar gaat het precies over?

Kunnen we de discussie op zo'n manier structureren dat we naar een beslissing kunnen gaan: reageren of niet, onderzoeken of niet, antwoorden of niet, uit partij zetten of niet, ontslaan of niet, ...

Welke regel uit DLB, SW, DeontCode, HHR, afprakennota,... is mogelijk in het geding?

2. Wie zijn de betrokkenen

Wie zat er bij, wie wordt genoemd, over wie gaat het, aan wie werd het gemeld, ...

Alle actieve actoren in beeld brengen - RUIIM bekijken!

Wie heeft er belang bij (kan ruim zijn: de bevolking, de collega's, het beeld van de politiek), wie heeft voordeel bij de beslissing

Wie moet de last van de beslissing dragen, doordat zij in hun recht, belang of wens worden geraakt.

Procedure: in zeven stappen naar een moreel juist oordeel

3. Wie beslist in de casus, wie heeft het laatste woord?

Beslissen we zelf? Of leggen we voor aan deontologische commissie of gemeenteraad?

Let op: wie mee beslist, neemt daar ook verantwoordelijkheid in op, en is ook aanspreekbaar op de beslissing die uiteindelijk wordt genomen.

Goed overwogen beslissing is na afloop ook beter uit te leggen / te verdedigen

4. Welke informatie heb ik nodig om de beslissing op een verantwoorde wijze te nemen?

Alle informatie verzamelen die nodig is om verantwoord te oordelen.

Eventueel ook waarheidsvinding, onderzoek naar wat er gebeurd is. Is iets onderzoekbaar (gezegd op café versus screenshot van facebookpost).

Wat als je niet alle info hebt? Dat is een handicap: beslissing op gedeeltelijke informatie: dan is diegene die de mogelijke beslissing iets kwetsbaarder, en de beslissing mogelijks niet de beste

Procedure: in zeven stappen naar een moreel juist oordeel

5. Wat zijn de argumenten voor de mogelijke alternatieven?

Alle relevante argumenten in beeld brengen, die de verschillende mogelijke beslissingen ondersteunen.

6. Wat is mijn conclusie?

+ Wat kan worden gedaan om de schade te beperken?

Een beslissing nemen op basis van geduide argumenten. Ook “niets doen, laten passeren” is een mogelijke optie.

Het is beslist, het is gedaan. Maar nu:
Zijn er nog aandachtspunten bij deze beslissing?
Wat zijn de nadelen van deze beslissing, en hoe kunnen we die beperken of compenseren, of de schade beperken.
Vb. Alle partijen uitnodigen voor een gesprek; infomoment personeel bij ontslag; ...
Of: de betrokken mandataris oefent geen actief mandaat meer uit dus we kunnen niets doen, maar gaan toch de procedure nog eens grondig bekijken, omdat we merken dat dit niet ideaal geregeld werd.

Procedure: in zeven stappen naar een moreel juist oordeel

7. Wat is mijn gevoel bij de genomen beslissing?

De beslissing ter controle toetsen op de gevoelens die zij oproept, om te zien of er niets over het hoofd is gezien.

Voel ik mij hier nu goed bij?
Of blijft het wringen, voel ik me er nog niet helemaal goed bij? Dan is het mogelijks nog niet klaar voor beslissing?

Is het verdedigbaar, krijgen we het met een goed gevoel uitgelegd? (Of: voel ik me er goed bij dat we beslissen om er verder niets meer mee te doen, en er niet op in te gaan)

Bespreking

- Wie heeft een situatie om te bespreken?
- Verdelen in groepjes
- Gebruik het stappenplan

Veel succes!